

Ruse, ko so izvedeli, da uže k njim dovažajo zrnja in moke iz Amerike ter da je temu krivo pomanjkanje železnic in „elevatorjev“ t. j. mašin, s katerimi se žaklji hitro na ladije polagajo. Takoj hočejo temu v okom priti. Ničvredneža, ki je letos v zimskem dvorci hotel carja in vso cesarsko rodbino z dinamitom uničiti, so sedaj obesili, 20letnega kmeta Alturina, ki se je pod lažnjivim imenom in kot mizar vedel prištuliti v podzemeljske prostorije v carskem dvorci. — Bismark veliko občuje z bogatimi Judi. Zato mu nikakor ni povoljna doposlana prošnja, v kateri prošniki terjajo, naj bi se Judom zvesteje na prste gledalo, drugače bodo vse nemško prebivalstvo slekli. Čuditi se moramo pa nemškemu ministru Eulenburgu; ta mož je v pruskem deželnem zboru grajal prijazno postopanje našega cesarja in vlade proti Poljakom. Pet sto medvedov, to nam je stara prusačka ošabnost, ki svoj nos v naše domače reči vtika. To mora vsakega Avstrijana razžaliti. Kedar pa se naš kateri minister vtika v to, kako pruskonemška gospoda v Poznanskem uboge Poljake guli in zatiruje? — Francoski poslanci se tudi pretep-ljejo, kedar se s besedami dovolj počesati ne morejo. Predsednik Gambetta je kar konservativnega poslanca Assonsa dal zgrabiti in zapreti; ker se je Assons branil, prišlo je do tepeža. Freimaurejji francoski pa marljivo preganjajo, kakor volkovje ovce, nedolžne menihe in nune. — Na ameriškem otoku sv. Domingo ustanovili so republiko, katerej predsednik izvoljen na 4 leta je župnik Don Merino. V očeh liberalcev največja pregreha je tukaj, da je katoliški mešnik izvoljen in da republika nima nič dolga, ampak vse v najboljšem redu! — Chilenci in Peruvijanci se niso zbogali radi miru in vojska se zopet začne. Chilenci hočejo 30.000 pešakov, 500 konjenikov in 20 Krupovih kanonov izbarkati in udariti nad glavno mesto Limo!

Za poduk in kratek čas.

Anton Magdič

doktor vsega zdravilstva, bivši zdravnik v Ormoži.

VI. Prvi začasni deželni zbor Štajerski (provisorischer Landtag des Herzogthums Steiermark) je bil tako-le sestavljen: Prelati, t. j. visoka duhovščina voli 3 poslance, veliki plemenitaši 17, nestanovski grajšaki 10, razumništvo, vseučilišče namreč, obrtnija in mestne občine 30, in kmečke občine 30 poslancev, vseh bilo je tedaj 90; vsak poslanec imel je svojega namestnika. Marsikoga bo menda mikalo zvedeti, kako so te prve volitve se končale. Nemški del naše dežele in plemenitaši nas mnogo ne zanimajo, pač pa mesta, trgi in kmečke občine na Slovenskem. Mesto Maribor je zastopal pl. Gaštajger, njegov namestnik bil je Janez Jungblut; za trge Mariborskega okraja

(Kreis.) dr. Janez Gottweiss in dr. Štefan Kočevar, namestnika: Jakob Krušnik in dr. Peter Trumer. Mesto Celje: dr. Matija Foregger, namestnik Vincenc Gurnik, Celjski okrog, trge in mesta namreč, Vincenc Gurnik in Franc Žuža, namestnika Karol Fleker in Jožef Smreker. Mesto Ptuj je poslalo svojega mestnega župana Franjo Raišpa, namestnik je bil Janez Janežič. — Kmečke občine pa so volile tako, da je mariborski volilni okraj zastopal Jožef Šmiderer, — menda oče sedajnega novega poslanca? (Hammer u. Amboss) in Franc Rotmann, namestnika: Matija Hrauda in Andrej Tappajner. Ta volitev jako po nemškutarskem diši. Ptujski okraj je poslal Jakoba Krefta in Jurija Mastena, namestnika Matija Raiča in Matija Zidariča. Ta volitev je menda na Slovenskem najbolj narodno izpala. Celjski okraj so zastopali Franc Walland, Matija Supanc, Konjice: Gustav Bukošegg, Jožef Gosak; Sevnico: Janez Štor, Franc Ropotar, Matej Kummer, Filip Katz, Matija Urek in Janez Janežič.

Začasni deželni zbor je imel trojno nalogo: napraviti občinsko postavo, rešitev desetine in tlake in stalno uravnati štajerski deželni zbor. — Prvi štajerski deželni zbor je za nas Slovence zanimiv, ker se je v njem burno razpravljalo gledé pravice, ktero bi imel drugi deželni jezik, namreč „slovenski“, pri zborovih obravnavah. V načrtu §. 12. odločuje: „Obravnave v deželnem zboru vršijo se v nemškem jeziku“. Savničar Jakob Kreft tirja za Slovence pravico slovenskega govora: „Ker smo po ustavi vsi enakopravni, tako gre Slovencem pravica, v deželnem zboru govoriti slovenski“. Med slovenskimi poslanci ga je jedini g. Ulm, grajščak na Zavračih, nekoliko podpiral; vsi drugi so molčali. Kmečke občine so volile kmete, ti pa niso nemščine bili zmožni in se obravnav niso mogli vdeležiti; nekteri še menda niso prav razumeli, zakaj da gre. Čuditi pa se moramo, da se je že tistokrat našel Nemeč, ki je pravični tirjavci Kreftovi popolnoma pritrdil svojo mnenje takole izjavivši: „V imenu Slavjanov moram jaz temu, da bi se samo v nemškem jeziku obravnavalo, ugovarjati. Bivstveno znamenje narodnosti je jezik, ktereга govori; če je po ustavi vsem prebivalcem njih narodnost zavarovana (tako se je sklenilo v §. 3.), mora biti tudi jezik; jaz nisem Slovenec, ampak Nemeč, in visoko čislam svoj materini jezik in ravno za tega del spoštujem tudi vsako drugo narodnost“. — Ta nemški pravični poštenjak je bil Heinrich Knaf-Lenz. Predlog ni obveljal se vé, zasluženje pravičnega moža zatega del ni prikrajšano.

Po načrtu tega prvega deželnega zbora, v katerem so bili vsi stanovi zastopani, ima biti Štajerska v 3 okroge razdeljena. V gornji, v srednji in spodnji (slovenski) okrog, in v dotičnih mestih Bruck, Gradec, Maribor se ima ustanoviti okrožno svetovalstvo (Kreisrath.) Gledé jezika za Mariborski okrog se je živo razpravljalo: Vincenc Gurnik

predlaga: za ta okrog mora biti opravični jezik slovenski; dr. J. Gottweis v Ljutomerskem okraju jako spoštovani mož ga s tehtnim razlogom podpira; po dolgi živahni razpravi končno obvelja: Okrožno svetovolstno po večini glasov odloči ali se obravnava v slovenskem ali nemškem jeziku.

V državnem zboru sta Slovence med Dravo in Muro zastopala Andrej Dominkuš, oče sedajnega slovenskega poslanca, voljen v Ptuj, in dr. Franc Miklošič, voljen pri sv. Lenartu v Slov. goricah, sedaj ud gosposke zbornice na Dunaji. G. A. Dominkuš, rojen v Središči, skoz in skoz poštenjak, velik prijatelj slovenskih dijakov. Marsikteremu je pomogel do službe. Dr. Fr. Miklošič se je tistokrat dosti bolj brigal za uboge Slovence, ko sedaj. Na Dunaji se je osnovalo politično društvo „Slovenija“; prvomestnik je bil dr. Miklošič; to društvo je nasvetovalo kandidate v državni zbor po vseh slovenskih deželah, med temi je bil imenovan tudi dr. A. Magdič, zdravnik v Ormoži, bil je tedaj tudi na Dunaji znan kot dober narodnjak kot tak ima poleg drugih zaslug, da je naš narod v Ptujskem, Ormožkem in Ljutomerskem okraju dovolj podučen in je volil v tisti dobi že pred 32 letmi in še voli vedno v ogromni večini narodno. Kot zdravnik je prišel vsaki dan v dotiko z mnogimi kmečkimi ljudmi, bral je sam pridno slovenske novine, in dal drugim brati, bil je ud Slov. Maticе in društva sv. Mohorja. Leta 1848 so začeli že Nemci kovati veliko Nemčijo, in so hteli vse avstrijsanske Slovence na Českem, Moravskem, in po slovenskih deželah bivajoče v to veliko Nemčijo stlačiti; razpisane so bili tedaj povsod tudi volitve v glasoviti Frankfurt. V Ptuj, so volitev naši vrli Slovenci zabranili; kandidat je bil, če se ne motim, znani dr. Waser. Volilni okraj je obsegel vse stanovnike mej Dravo in Muro, celó gornji Cmurek je sem slišal; prišli so tudi po takem Nemci iz tistega okraja, ki bi radi volili, ali naši dobro podučeni kmeti in narodnjaki niso hteli v Frankfurt voliti in so ostro ugovarjali proti vsaki volitvi po načelu, katero je poznej v 20. listu „Novic“ Jovan Vesel Koseski tako kratko izrekel „V Majnskem Frankfurtu nimamo Slovenci ničesar opraviti, doma pa dosti“. Ta nepotrebna volitev je celo po Dravi spavala.

Smešničar 47. V Medjimorji umiralo je nekeje kmetici 3letno dete. Mati je močno plakala. Soseđa je pride tolažit. Reče njej: ne plakaj ne, bodeš pak imela lepega angeljca v nebesih, če ti dete umerje. Žena na to še hujše zaplače in reče: kako bodem imela lepega angeljca, če je pa otrok kehljav (krofast)?

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) darovali so za stavljenje nove sole v št. Venčesu 300 fl.

(*Železnico od Celja v Spodnji Drauburg*) so premerili in sedaj rišejo črteže in delajo proračun za stroške.

(*Po nedolžnem obsodili*) so lani v Celji Jož. Kumbergerja iz Šmarije k smrti na vislicah, a cesar so ga pomilostili na zapor vse žive dni. Sedaj se je pa izvedelo, da je morivec bil J. Jagodič in Kumberger celó nedolžen. Sodnija ga je že izpustila iz ječe.

(*V Savnici ob Savi*) je se tat skrli v uradnico tamošnje sodnije in po noči iz miznice ukradel 6 fl. 50 kr. in pištolo.

(*V Dobravi pri Konjicah*) sta tolovaja v samotno hišo Strelčevino vlomila in vbogej ženski vropala 3 fl., oblačilo in perilo. Tolovaja sta si lice s sajami počrnila. Jednako namazani tolovaji so tudi v Okiču v ptujskem okraju hoteli vlomiti, pa hrabri posestnik jih je zapodil, čeravno so ga v roko ustrelili.

(*Potres žutili*) smo v Mariboru v četrtek 11. novembra t. l. ob $\frac{1}{2}$ 12 uri, pa ni bil tako silen, kakor prejšnji terek. Zemlja je se zibala kake 3 sekunde.

(*V Račah v mariborskem okraju*) so nepoznani ponočnjaki trgovcu g. Botheju plotove potrgali in pri hiši strešne žlebe odnesli.

(*Razstavino poslopje v Gradci*) je stalo precej denarjev in nekateri gospodje, ki so društveniki pri tako zvanem „Industrie-Halle“, bi radi mestu poslopje prodali in si tako z davkoplačilskimi penazi pomagali iz zadreg. Temu se pa mnogo Gračanov protivi in se hočejo omenjenim gospodom pri novih mestnih volitvah upreti.

(*Difteritis ali davica*) pri Novi cerkvi še ni prenehala. Drugi teden pomorila je 3 fantiče in 4 deklice, skupaj toraj že 15 otrok. Kmetu Rozmanu v Hrenovi pobrala je vseh petero otrok. Odraščeni ljudje, ktere je bila napadla, so doslej še ozdravili, otrok pa skoraj nobeden ne.

(*Za dijake*) 40 štipendij razpisalo je c. kr. namestništvo graško.

(*Konkurs razglasil*) se je o vsem imetji trgovca g. Tribovca v Mozirji. Upniki imajo den 27. nov. t. l. v Celji.

(*Sava in Krka*) stopile ste čez pobježje.

(*Novo šolo*) pri sv. Vidu niže Ptuj, ste pridili dve srenji: Trnovec in Pristova za 3075 fl.

Dražbe 20. nov. Fr. Plevnik v Roginski gori 1820 fl. Jan. Benedikter 32775 fl. v Mariboru, 22. nov. Jak. Kosabir v Turnem 250 fl. Jožef Groste 1400 fl. v Arveži, Jurij Čokel 3780 fl. v Šmariji, And. Forstnerič 905 fl. v Ptuj. 24. nov. Jakob Sova v Starej vasi 500 fl. Lenart Kos v Glogovem brodu 1856 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 30. oktobra 1880: 42, 69, 57, 15, 45.

V Linci " " 56, 88, 39, 77, 6.

Prihodnje srečkanje: 27. novembra 1880.